

III MONITORING PROCESA USVAJANJA NOVIH ZAKONA

1. ZAKON O NEDOZVOLJENOM OBJEDINJAVANJU I JAVNOSTI VLASNIŠTVA JAVNIH GLASILA

Zakon o medijskoj koncentraciji i javnosti medijskog vlasništva, čiji nacrt je uradila radna grupa koju je formiralo Ministarstvo kulture, i koji je Ministarstvu predat još u aprilu ove godine, Vlada još uvek nije usvojila i poslala Narodnoj skupštini. Nacrt je, krajem prošle i početkom ove godine prošao javnu raspravu, a radna grupa je uvažila određene primedbe koje su tokom javne rasprave iznosili predstavnici medijske industrije. Nacrt je postavljen na Internet prezentaciji na adresi: <http://www.kultura.sr.gov.yu/dokumenti/Zakon-o-nedozvolji-objedinjavanju-i-javnosti-vlasnistva.doc>

2. ZAKON O RADIODIFUZIJI

Radna grupa koju je formiralo Ministarstvo kulture, radi na izmenama Zakona o radiodifuziji. Očekuje se da nacrt bude predstavljen javnosti u drugoj polovini 2009. godine.

3. ZAKON O OGLAŠAVANJU

Radna grupa koju je formiralo Ministarstvo za trgovinu, radi na izmenama Zakona o oglašavanju. Po najavama iz Ministarstva, očekuje se da nacrt tih izmena koji bi bio liberalniji, bude predstavljen javnosti u drugoj polovini 2009. godine. Važeći zakon je, pre svega na zahtev emitera i njihovih udruženja, u samoj implementaciji donekle menjan, kroz prihvatanje njihovih opravdanih sugestija i manje rigidno tumačenje pojedinih odredbi ovog zakona, od strane nadležnih organa, koji vrše nadzor o poštovanju pravila o oglašavanju (RRA). S obzirom na broj tih odredbi, pravna sigurnost nalaže izmene samog zakona, jer je tumačenje lako promenljivo i moguće ga je selektivno primeniti. Očekuje se da će izmenama zakona biti obuhvaćene i te promene nastale u praksi, ali i da će se ovaj zakon, na taj način, uskladiti sa novim evropskim standardima i propisima iz ove oblasti.

4. KRIVIČNI ZAKONIK

Izmenama Krivičnog zakonika koji, koje po najavama iz Ministarstva pravde u julu ulaze u parlament, za pokušaj ili ubistvo novinara zaprećena je kazna od najmanje 10 godina zatvora. Pretnja upućena novinarima kažnjavaće se zatvorom od jedne do osam godina. „Moramo da pošaljemo poruku i samo ovo će da zaštiti

novinare. Ako vam neko zapreti da ne radite reportažu, biće odgovoran", ističe državni sekretar u Ministarstvu pravde Slobodan Homen.

Za sada ne postoje informacije da Ministarstvo pravde kao predlagač najavljenih izmena Krivičnog zakonika razmatra mogućnost dekriminalizacije uvrede i klevete. Zakonikom iz 2005. godine, ukinuta je samo zatvorska kazna za ova krivična dela.

S druge strane, imajući u vidu brojne pretnje, napade, pa čak i nerešena ubistva novinara, kao i činjenicu da postupci povodom napada na novinare i kada se počinio otkriju, izuzetno dugo traju, pooštavanje sankcija u ovim slučajevima, moglo bi poslužiti funkciji generalne prevencije.

5. ZAKON O AUTORSKOM I SRODNIM PRAVIMA

U periodu od 29.4.2009. do 15.5.2009. godine, održana je javna rasprava o radnoj verziji Nacrta zakona o autorskom i srodnim pravima koju su pripremili stručnjaci Zavoda za intelektualnu svojinu i resorno Ministarstvo za nauku i tehnološki razvoj. Za razliku od važećeg Zakona, koji daje slobodu organizacijama za kolektivno ostvarivanje autorskog i srodnih prava da potpuno samostalno odrede tarifu naknada za iskorišćavanje prava, Nacrt predviđa tarifu naknada, kao rezultat sporazuma između organizacije i reprezentativnog udruženja korisnika. U slučaju nepostizanja sporazuma, Nacrt predviđa da novo telo, Komisija za autorsko i srodna prava, daje saglasnost na tarifu kao uslov njenog stupanja na pravnu snagu.

ANEM je u toku javne rasprave, u predlozima i komentarima, insistirao na preciziranju mehanizama na osnovu kojih bi se utvrđivalo svojstvo određenog udruženja kao reprezentativnog udruženja korisnika, kao i na omogućavanju udruženjima korisnika da imaju svoje predstavnike u Komisiji za autorsko i srodna prava. [Videti ovde](#)

MIŠLJENJE

Iako je protekli period obeležila povećana aktivnost resornih ministarstava na izradi izmena postojećih ili pripremi nacrta novih zakona, generalni zaključak je da su promene medijske regulative nedovoljne i spore. Sam postupak za njihovo usvajanje je komplikovan i dugotrajan, jer podrazumeva učešće više organa, a često je i izložen političkim pritiscima ili podređen interesima uticajnih pojedinaca ili grupa. Zato se ne retko dešava, da prvobitno dobra rešenja, budu izbačena ili toliko izmenjena u toj

proceduri, da izgube smisao, a ponekad budu i prevaziđena, zbog proteka vremena. Ipak, osnovni nedostatak za stvaranje stabilnog regulatornog okvira, jeste nepostojanje državne strategije u oblasti medija, što za posledicu ima parcijalna rešenja pojedinih pitanja, često u koliziji jedna s drugim.